

UDENRIGSMINISTERIET

Besvarelse af Udenrigsudvalgets spørgsmål nr. 1 af 16.april 2012 til udenrigsministeren (spørgsmål stillet på vegne af Institut for Menneskerettigheder, jf. bilag 2 til udvalgsbehandlingen af lovforslaget).

Udenrigsudvalgets spørgsmål nr. 1:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 16. april 2012 fra Institut for Menneskerettigheder, jf. L 154 – bilag 2”.

Udenrigsministerens svar:

1. Observatøren i bestyrelsen, jf. § 3, stk. 7

Baggrunden for forslaget er, at en repræsentant fra Udenrigsministeriet som observatør i bestyrelsen vil styrke åbenheden om institutionens arbejde og samtidig bidrage til gensidig informations- og erfaringsudveksling i det internationale menneskerettighedsarbejde.

I forløbet omkring uregelmæssigheder i regnskaberne på Institut for Menneskerettigheder er det blevet konstateret, at ministeriets tilsynsforpligtelse i forhold til institutionens økonomi i medfør af gældende lov ikke indeholder reelle muligheder for handling, såfremt instituttet sidder henstillinger fra Rigsrevisionen og Udenrigsministeriet overhørig. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt med en observatør fra ministeriet, som – udover at sikre informations- og erfaringsudveksling på menneskerettighedsområdet – ved deltagelse i bestyrelsesarbejdet med taleret, men uden stemmeret, vil kunne bidrage til at henlede bestyrelsens fokus på betydningen af god tilskudsforvaltning og opfølgning på Rigsrevisionens henstillinger, uden at ministeriet derved udøver en egentlig økonomisk kontrol med instituttet.

Det fremgår tydeligt af loven, at institutionen er en uafhængig, selvejende institution, og observatøren, der alene kan ytre sig, men i øvrigt ingen kompetence har til at deltage i bestyrelsens beslutninger, ændrer ikke på dette forhold. Det fremgår desuden eksplicit af Paris-principperne, afsnit B, pkt. 1, litra e, at repræsentanter for ministerier kan indgå som rådgivere ved sammensætningen af nationale menneskerettighedsinstitutioner.

Et alternativ i form af, at observatørens deltagelse i bestyrelsesmøderne begrænses til et sæde i et økonomi- og revisionsudvalg, ville indebære stor risiko for uklarhed omkring ansvarsfordelingen af og forummet for drøftelse af institutionens økonomiske forhold, og betragtes derfor ikke som en hensigtsmæssig løsning.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at modellen med observatører fra ministerier uden stemmeret f.eks. anvendes i bestyrelsen for den tyske menneskerettighedsinstitution. Den tyske institutions bestyrelse har således 13 medlemmer med stemmeret samt fem medlemmer uden stemmeret, idet disse fem medlemmer repræsenterer de tyske udenrigs-, justits-, udviklings- og socialministerier og Forbundsrådet.

Jeg vil dog gerne understrege, at jeg er åben overfor at drøfte dette nærmere og ser frem til udvalgets videre behandling af forslaget.

2. Rådet for Menneskerettigheder

Der henvises til svar på spørgsmål 2 af 16. april 2012.

3. Institutionens uafhængighed

Til forslaget om, at det udtrykkeligt fastslås i loven, at institutionen er uafhængig, skal påpeges, at dette allerede fremgår af lovforslagets § 7, stk. 1, med tilhørende bemærkninger.

4. Afrapportering til Folketinget

Vedrørende forslaget om, at institutionen pålægges at afgive beretning til Folketinget, skal påpeges, at det aktuelle lovudkast allerede muliggør den ønskede form for rapportering. Aflæggelse af en beretning til Folketinget om menneskerettighedssituationen i Danmark er således allerede hjemlet ved lovudkastets § 2, stk. 1, nr. 3. Aflæggelse af en årlig beretning til Folketinget om institutionens virksomhed er allerede hjemlet ved lovudkastets § 9, stk. 1, idet institutionens årsrapport i medfør af lov om statens regnskabsvæsen § 39, stk. 2, skal fremsendes af Udenrigsministeriets departement til Finansministeriet, Rigsrevisionen og Folketingets Finansudvalg.

5. Brug af udtrykket "civilsamfundet"

For så vidt angår brugen af udtrykket "civilsamfundsorganisationer" i lovforslaget § 2, stk. 1, nr. 4, og § 5, stk. 1 og stk. 4, skal fremhæves, at der er redegjort for betydningen af begrebet "civilsamfundsorganisationer" i bemærkningerne til lovforslaget § 5. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget sammenholdt med den kommenterede høringsoversigt, har udtrykket "andre særligt interesserede enkeltpersoner", der anvendes i den gældende lov § 7, stk. 5, efter bl.a. Institut for Menneskerettigheders opfattelse givet anledning til fortolkningstvivl. Derfor blev udtrykket ændret til "civilsamfundsorganisationer".

Paris-principperne, afsnit B, pkt.1, anvender udtrykket "det civile samfund" og ikke "civilsamfundsorganisationer", men valget er i lovforslaget faldet på "civilsamfundet" for at undgå, at begrebet tillige skulle give anledning til fortolkningstvivl, herunder give mulighed for tillige at omfatte enkeltpersoner.